

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ
KHOA DƯỢC

NGUYỄN THÀNH LỢI

**KHẢO SÁT TÌNH HÌNH SỬ DỤNG THUỐC
TRONG ĐIỀU TRỊ BỆNH TĂNG HUYẾT ÁP
TẠI KHOA KHÁM BỆNH, BỆNH VIỆN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ NĂM 2023**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP ĐẠI HỌC

Ngành Dược học

Mã số ngành: 7720201

Năm 2024

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ
KHOA DƯỢC

NGUYỄN THÀNH LỢI
MSSV: 199752

**KHẢO SÁT TÌNH HÌNH SỬ DỤNG THUỐC
TRONG ĐIỀU TRỊ BỆNH TĂNG HUYẾT ÁP
TẠI KHOA KHÁM BỆNH, BỆNH VIỆN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ NĂM 2023**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP ĐẠI HỌC
NGÀNH DƯỢC HỌC
Mã số ngành: 7720201

CÁN BỘ HƯỚNG DẪN
ThS. VÕ DUY NHÀN

Tháng 7-Năm 2024

CHẤP THUẬN CỦA HỘI ĐỒNG

Khóa luận “Khảo sát tình hình sử dụng thuốc trong điều trị bệnh tăng huyết áp tại Khoa Khám bệnh, Bệnh viện Trường Đại học Nam Cần Thơ năm 2023”, do sinh viên Nguyễn Thành Lợi thực hiện dưới sự hướng dẫn của Ths. Võ Duy Nhân. Khóa luận đã báo cáo và được Hội đồng chấm khóa luận thông qua ngày 03/7/2024.

Ủy viên

Thư ký

ThS. Trần Duy Khang

ThS. Huỳnh Phương Thảo

Phản biện 1

Phản biện 2

ThS. Nguyễn Ngọc Lê

TS. Nguyễn Minh Cường

Cán bộ hướng dẫn

Chủ tịch Hội đồng

ThS. Võ Duy Nhân

TS. Đỗ Văn Mãi

LỜI CẢM TẠ

Trong thời gian học tập và thực hiện nghiên cứu để hoàn thành đề tài: **“Khảo sát tình hình sử dụng thuốc trong điều trị bệnh tăng huyết áp tại Khoa Khám bệnh, Bệnh viện Trường Đại học Nam Cần Thơ năm 2023”**, em đã nhận được rất nhiều sự quan tâm từ thầy cô, bạn bè và gia đình.

Việc thực hiện khóa luận tốt nghiệp này đối với em là một phần quan trọng trong quá trình học tập, đem lại cho em rất nhiều kiến thức, kỹ năng và là bước đầu giúp em tiếp cận với nhiều công trình nghiên cứu khoa học, cũng như giúp em đúc kết được những kinh nghiệm, hiểu biết, tầm quan trọng của công trình nghiên cứu. Để hoàn thành khóa luận này, em xin chân thành gửi lời cảm ơn sâu sắc nhất đến thầy **ThS. Võ Duy Nhân** là người thầy đã trực tiếp hướng dẫn, truyền đạt nhiều kinh nghiệm và những kiến thức liên quan tới đề tài tốt nghiệp. Chính nhờ vào sự hướng dẫn tận tình, sự dạy dỗ và chia sẻ kinh nghiệm của thầy đã giúp em có những kiến thức nền tảng, nguồn tư liệu quý báu để em hoàn thành khóa luận tốt nghiệp.

Đồng thời, em xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu Trường Đại học Nam Cần Thơ, Ban Giám đốc, phòng Công nghệ thông tin, phòng Kế hoạch tổng hợp Bệnh viện Đại học Nam Cần Thơ đã tạo mọi điều kiện tốt nhất để em có thể lấy số liệu hoàn thành đề tài tốt nghiệp.

Lời cuối cùng, xin được bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới những người bạn, người thân yêu trong gia đình đã dành cho em những tình cảm, luôn kịp thời động viên, giúp đỡ và tạo mọi điều kiện thuận lợi nhất để em hoàn thành tốt khóa luận tốt nghiệp này.

Em xin chân thành cảm ơn!

Cần Thơ, ngày 27 tháng 6 năm 2024

Người thực hiện

Nguyễn Thành Lợi

TRANG CAM KẾT

Tôi xin cam kết khóa luận này được hoàn thành dựa trên các kết quả nghiên cứu của tôi và các kết quả nghiên cứu này chưa được dùng cho bất cứ khóa luận cùng cấp nào khác.

Cần Thơ, ngày 27 tháng 6 năm 2024

Người thực hiện

Nguyễn Thành Lợi

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
ĐẶT VẤN ĐỀ	1
Chương 1: TỔNG QUAN.....	3
1.1 Tổng quan tăng huyết áp.....	3
1.1.1 Dịch tễ tăng huyết áp.....	3
1.1.2 Định nghĩa tăng huyết áp	5
1.1.3 Phân độ tăng huyết áp	5
1.1.4 Các biến chứng của tăng huyết áp hay tổn thương cơ quan đích.....	5
1.1.5 Điều trị tăng huyết áp.....	6
1.2 Tương tác thuốc.....	12
1.2.1 Định nghĩa tương tác thuốc	12
1.2.2 Phân loại tương tác thuốc.....	13
1.2.3 Cơ sở dữ liệu tra tương tác thuốc.....	13
1.2.4 Tương tác thuốc có ý nghĩa lâm sàng	14
1.3 Các nghiên cứu trong và ngoài nước	15
1.3.1 Các nghiên cứu trên thế giới	15
1.3.2 Các nghiên cứu trong nước	16
1.4 Tổng quan về Bệnh viện Đại học Nam Cần Thơ.....	17
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	19
2.1 Đối tượng nghiên cứu.....	19
2.1.1 Đối tượng nghiên cứu.....	19
2.1.2 Tiêu chuẩn chọn mẫu	19
2.1.3 Tiêu chuẩn loại trừ	19
2.1.4 Địa điểm và thời gian nghiên cứu	19
2.2 Phương pháp nghiên cứu.....	19
2.2.1 Thiết kế nghiên cứu.....	19
2.2.2 Cỡ mẫu	19
2.2.3 Phương pháp chọn mẫu.....	20
2.2.4 Nội dung nghiên cứu	21
2.2.5 Phương pháp thu thập số liệu.....	30
2.2.6 Phương pháp xử lý số liệu nghiên cứu.....	30
2.3 Vấn đề y đức trong nghiên cứu khoa học	30

Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU.....	31
3.1 Đặc điểm bệnh nhân trong mẫu nghiên cứu.....	31
3.1.1 Tuổi	31
3.1.2 Giới tính	31
3.1.3 Bệnh mắc kèm.....	32
3.2 Khảo sát tình hình sử dụng thuốc trong điều trị tăng huyết áp của bệnh nhân...	33
3.2.1 Số lượng thuốc trong đơn thuốc.....	33
3.2.2 Các nhóm thuốc điều trị tăng huyết áp	33
3.2.3 Các hoạt chất điều trị tăng huyết áp	34
3.2.4 Đặc điểm các phác đồ điều trị	35
3.2.5 Các thuốc điều trị tăng huyết áp sử dụng trong phác đồ đơn trị liệu	35
3.2.6 Các thuốc điều trị tăng huyết áp sử dụng trong phác đồ phối hợp thuốc.....	36
3.3 Đánh giá tương tác thuốc	39
3.3.1 Đánh giá tương tác thuốc dựa trên CSDL Drug.com.....	39
3.3.2 Đánh giá tương tác thuốc dựa trên CSDL Medscape.....	42
Chương 4: BÀN LUẬN.....	46
4.1 Đặc điểm bệnh nhân trong mẫu nghiên cứu.....	46
4.1.1 Tuổi	46
4.1.2 Giới tính	46
4.1.3 Bệnh mắc kèm.....	46
4.2 Khảo sát tình hình sử dụng thuốc trong điều trị tăng huyết áp của bệnh nhân...	47
4.2.1 Số lượng thuốc trong đơn thuốc.....	47
4.2.2 Các nhóm điều trị tăng huyết áp	48
4.2.3 Các hoạt chất điều trị tăng huyết áp	49
4.2.4 Đặc điểm các phác đồ điều trị	49
4.2.5 Các thuốc điều trị tăng huyết áp sử dụng trong phác đồ đơn trị liệu	49
4.2.6 Các thuốc điều trị tăng huyết áp trong phác đồ phối hợp	50
4.3 Đánh giá tương tác thuốc	51
4.3.1 Đánh giá tương tác thuốc dựa trên CSDL Drug.com.....	51
4.3.2 Đánh giá tương tác thuốc dựa trên CSDL Medscape.....	53
Chương 5: KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	56
5.1 Kết luận	56
5.2 Kiến nghị	57

TÀI LIỆU THAM KHẢO	58
PHỤ LỤC	62

DANH SÁCH BẢNG*Trang*

Bảng 1.1 Phân độ tăng huyết áp theo VSH/VNHA 2022	5
Bảng 1.2 Các thuốc nhóm A –Ức chế men chuyển và ức chế thụ thể Angiotensin II.....	7
Bảng 1.3 Các thuốc nhóm B – Chẹn beta giao cảm.....	8
Bảng 1.4 Các thuốc nhóm C – Chẹn kênh calci.....	9
Bảng 1.5 Các thuốc nhóm D – Lợi tiểu	11
Bảng 1.6 Các thuốc nhóm E – Các thuốc hạ áp khác	12
Bảng 1.7 Một số cơ sở dữ liệu tra cứu tương tác thuốc	14
Bảng 2.1 Phân loại mức độ của tương tác trong Drug.com	26
Bảng 2.2 Bảng quy ước mức độ đánh giá tương tác thuốc có ý nghĩa lâm sàng	26
Bảng 2.3 Phân loại mức độ của tương tác trong Medscape	28
Bảng 2.4 Bảng quy ước mức độ đánh giá tương tác thuốc có ý nghĩa lâm sàng	28
Bảng 3.1 Đặc điểm nhóm tuổi của bệnh nhân trong mẫu nghiên cứu	31
Bảng 3.2 Bệnh mắc kèm	32
Bảng 3.3 Số bệnh mắc kèm của bệnh nhân nghiên cứu.....	32
Bảng 3.4 Các nhóm bệnh mắc kèm của bệnh nhân nghiên cứu.....	32
Bảng 3.5 Số lượng thuốc trong đơn thuốc	33
Bảng 3.6 Đặc điểm các hoạt chất điều trị tăng huyết áp	34
Bảng 3.7 Danh mục hoạt chất được sử dụng đơn trị liệu trong phác đồ.....	36
Bảng 3.8 Danh mục nhóm thuốc được sử dụng trong phác đồ phối hợp.....	37
Bảng 3.9 Danh mục hoạt chất được sử dụng trong phác đồ phối hợp 2 thuốc	38
Bảng 3.10 Danh mục hoạt chất được sử dụng trong phác đồ phối hợp 3 thuốc	39
Bảng 3.11 Tỷ lệ tương tác thuốc có ý nghĩa lâm sàng	39
Bảng 3.12 Số lượng cặp tương tác thuốc có trong đơn.....	40
Bảng 3.13 Tỷ lệ tương tác thuốc theo mức độ có ý nghĩa lâm sàng.....	40
Bảng 3.14 Danh mục cặp tương tác ở mức độ nghiêm trọng theo Drug.com	41
Bảng 3.15 Danh mục cặp tương tác ở mức độ trung bình theo Drug.com	41
Bảng 3.16 Tỷ lệ tương tác thuốc có ý nghĩa lâm sàng	43
Bảng 3.17 Số lượng cặp tương tác thuốc có trong đơn.....	43
Bảng 3.18 Các mức độ tương tác thuốc trong đơn thuốc theo Medscape	43
Bảng 3.19 Danh mục cặp tương tác ở mức độ nghiêm trọng theo Medscape	44
Bảng 3.20 Danh mục cặp tương tác ở mức độ theo dõi chặt chẽ theo Medscape	44

DANH SÁCH HÌNH*Trang*

Hình 1.1 Biểu đồ mô tả mắc bệnh tăng huyết áp trên 100.000 dân (2015-2020).....	4
Hình 3.1 Biểu đồ mô tả đặc điểm giới tính	31
Hình 3.2 Biểu đồ mô tả đặc điểm các nhóm thuốc điều trị tăng huyết áp	33
Hình 3.3 Biểu đồ minh họa đặc điểm các phác đồ điều trị tăng huyết áp.....	35
Hình 3.4 Biểu đồ mô tả nhóm thuốc được sử dụng đơn trị liệu trong phác đồ.....	35

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

ACEi	:	Ức chế men chuyển Angiotensin II
ARB	:	Chẹn thụ thể Angiotensin II
BB	:	Chẹn Beta
CCB	:	Chẹn kênh calci
CSDL	:	Cơ sở dữ liệu
DHP	:	Dihydropyridin
DRUG	:	Phần mềm tra cứu tương tác thuốc trực tuyến truy cập tại địa chỉ www.drugs.com
EMA	:	Cơ quan Quản lý Dược phẩm châu Âu
ESH	:	Hiệp hội Tăng huyết áp Châu Âu
HA	:	Huyết áp
HATT	:	Huyết áp tâm thu
HATT _r	:	Huyết áp tâm trương
ICD	:	Phân loại bệnh tật Quốc tế
ISH	:	Hiệp hội Tăng huyết áp Thế giới
JNC	:	Liên Ủy ban Quốc gia Hoa Kỳ
LT	:	Lợi tiểu
MED	:	Phần mềm tra cứu tương tác thuốc trực tuyến truy cập tại địa chỉ www.medscape.com
MMM	:	Tháng 5 đo huyết áp
NDHP	:	Non – dihydropyridin
PPI	:	Thuốc ức chế bơm proton
STT	:	Số thứ tự
THA	:	Tăng huyết áp
VNHA	:	Hội Tim mạch học Việt Nam
VSH	:	Phân hội Tăng Huyết Áp Việt Nam
YNLS	:	Ý nghĩa lâm sàng